

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

16-17 травня 2024 року

Том I

Полтава

Редакційна колегія:

Олег Горб, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

Станіслав Ковальчук, голова Ради молодих вчених, професор кафедри будівництва та професійної освіти, професор;

Ігор Коломак, заступник голови Ради молодих вчених, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин, доцент;

Олександр Безкровний, декан факультету обліку та фінансів, доцент;

Олександра Біловод, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

Дмитро Дячков, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, професор

Сергій Кулинич, декан факультету ветеринарної медицини, професор

Микола Маренич, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор

Анатолій Шостя, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, старший науковий співробітник

Світлана Козина, завідувач інформаційно-консультаційного центру міжнародного методичного забезпечення

Віктор Радочін, начальник редакційно-видавничого відділу

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори та наукові керівники.

Матеріали студентської наукової конференції Полтавського державного аграрного університету, 16-17 травня 2024 року. Том I. – Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. – 225 с.

МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Л. І. Горулько
liana.horulko@st.pdau.edu.ua

Науковий керівник:
О. М. Краснікова, к.е.н., доцент

Військові дії на території України помітно вплинуло на різні сфери економіки держави. В таких умовах стан формування та реалізації митної політики держави набуває особливої уваги. Це пов'язано з виконанням певних завдань, які реалізуються в безпекових, соціальних та фінансово-економічних площинах. Введений воєнний стан на території України вимагає швидкого та своєчасного вирішення питань пов'язаних з митною сферою діяльності, що пов'язане з переміщенням товарів через кордон, тарифним регулюванням, митним контролем та перевіркою, а також посиленням безпекових аспектів роботи митниць.

Україна перебуває в достатньо скрутній ситуації. Все почалось в 2019-2020 рр., країну поглинув вірус COVID-19, а в 2022 р. відбулось повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Тому сьогодні для України доцільним є збереження євроінтеграційного вектору, проте за умови відмови від зниження протекції національного ринку і його товаровиробників; важливою є концентрація органів влади на скоординованому регулюванні процесами переміщення товарів через митні кордони. Вивчаючи економічну природу митних процедур їх можна визначити як комплекс складових, таких як: митний контроль, митне оформлення, сплата митних платежів та порядок їх виконання [1].

З початку повномасштабної війни 24 лютого 2022 р. державними службами було закриті пункти пропуску на кордонах з Росією та Білорусією. Проте головні рішення, які стосуються митної політики в Україні приймалися після того, як минув перший шок після початку війни. В цей час влада вже могла реально оцінювати стан справ у державі та потенційні ризики та приймати рішення щодо стабілізації внутрішньої ситуації в країні. Відповідно у березні цього ж року Верховна Рада України прийняла нові зміни стосовно норм податкового та митного законодавства, що встановлені на стимулювання імпорту досить актуального, в умовах війни, вантажу. Додатково до закриття кордонів з агресорами України, Кабінетом Міністрів України було повністю заборонено ввіз російських товарів на території держави, також було надано право вибору спрощеного митного контролю та оформлення, за яким імпорт може здійснюватися без справляння митних платежів (у т.ч. ПДВ), акцизу та мита, через подання митному органу попередньої декларації без здійснення митного огляду, заходів нетарифного регулювання ЗЕД безпосередньо у пунктах пропуску. При цих пунктах процедура митного оформлення мала завершуватися за одну годину, а плата за здійснення митних формальностей поза місцем розміщення митних органів або у неробочий час відмінялася. Це рішення в результаті мали розвантажити пункти пропуску та прискорити доставку важливого імпорту в Україну [2].

Важливим кроком, був перегляд можливостей щодо імпорту гуманітарних товарів на територію країни. Гуманітарна допомога – безкоштовні товари, які надаються донорами та не байдужих людей з гуманних мотивів, в тому числі для підготовки країни до військових дій. На митну територію України дозволяється імпорт предметів, що стосуються гуманітарної допомоги, які не створюють загрозу життю та здоров'ю. Гуманітарна допомога пропускається через митний кордон без попереднього декларування та без сплати митних платежів за умови наявності його одержувача. Оформлення вантажу здійснюється отримувачем самостійно або ж митним брокером. Заява на декларування у довільній формі подається на митниці за місце оформлення та відповідно вони забезпечують подачу документів по товару, згідно з місцем, яке затверджене митницею [2].

З початку військових дій, відбулося різке зменшення обсягу митних платежів до Державного бюджету України. В березні 2022 р. обсяг цього показника становив лише 7,7 млрд грн., але до кінця року поступово спостерігалось збільшення обсягу митних платежів і на кінець 2022 р. він становив 36,7 млрд. грн. [3].

Таким чином можна зробити наступні висновки. Митна політика є важливим інструментом для захисту національних інтересів, підтримки економіки та забезпечення безпеки країни. На початку повномасштабного вторгнення відбулось своєчасне реагування на нові проблеми, які спіткало державу. Насамперед відбулися зміни в нормативно-правовому забезпеченні, порядку оформлення товарів та транспортних засобів, що дало змогу забезпечити населення та військових потрібними товарами, транспортними засобами. Надалі митна політика в подальшому залежатиме від вдосконалення нормативно-правового забезпечення.

Митна політика в умовах військового стану має значний вплив на економіку та безпеку країни. Важливою ланкою є ретельна аналітика ситуації на зовнішньому ринку та на фронті, врахування стратегічних інтересів держави і забезпечення національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Мирончук В. М., Матвеева М. Е., Голомша Н. Є. Митні процедури забезпечення зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни. *Економіка та суспільства*. 2022. Вип. 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-43>.
2. Дзюбинський А., Дзюбинська О., Шегинський О. Митна політика в умовах воєнного стану. *Товарознавчий вісник*. 2023. № 1(16), 98-104. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-8> (дата звернення 22.04.2024).
3. Бороденко Т., Левченко К. Митна політика України в умовах повномасштабної війни. *Grail of Science*. 2023, № 27. С. 97–101. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science>. (дата звернення 22.04.2024)